

TELE2 MAGASIN #01 2022

Magasin för fastighetsägare, bostadsrättsstyrelser och samfällighetsföreningar

Obegränsad
underhållning
i nya tv-paket

Tänk medvetet
om cybersäkerhet

Från hålkort
till holografi

A man with glasses and a dark shirt is sitting on a large, dark rock by the water, looking at a smartphone. A young child is running on the rock in the background. The scene is set at dusk or dawn, with a calm body of water and a soft sky.

HÅLLBART
BOENDE

Ännu mer underhållning

JAG ÄR STOLT över att kunna presentera ett utökat samarbete mellan Tele2 och Viaplay med ett ännu bättre erbjudande för tv-underhållning. Alla de nya tv-paketen har mer innehåll och framför allt mer streaming från just Viaplay. Tillsammans med vårt egna streamingpaket i Tele2 Play ger det underhållning som är extra härlig under stundande sommarledighet. Du kan enkelt ta med våra tjänster även till sommarhuset, i båten och inom hela EU med appen Tele2 Play. All information om det hittar du på Tele2.se.

DEN DIGITALA transformationen är i full gång inom fastighetsbranschen. Det kräver ett medvetet tänkande kring cybersäkerhet och att kunna hantera risker och upptäcka avvikelser. I det här numret får du bland annat goda råd och förhoppningsvis nya tankar om vad det innebär att vara cyberresilient.

EN FRÅGA SOM SURRAR då och då är om trådlös uppkoppling inomhus. På sidan 14 förklarar Lars Johansson, ansvarig för Smarta fastigheter och affärsutveckling, mer om detta. Hans uppmaning är att ta reda på fakta om vad som gäller och att ha ett behovsbaserat angreppssätt. Har du frågor – prata med din kontakt på Tele2, vi finns alltid till er tjänst

KJELL JOHNSEN
VD, TELE2

ROBERT HALLBERG

15

04 NYA TELE2: MER UNDERHÅLLNING
Obegränsad underhållning med Tele2:s nya tv-paket med mer streaming och nytt innehåll.

06 HÅLLBART BOENDE
Vi ställer allt högre krav på genuint hållbarhetstänkande och smarta lösningar i alla led.

12 TIDSLINJEN: DATALAGRING
Från hålkort till holografi – så har vi lagrat data genom tiderna.

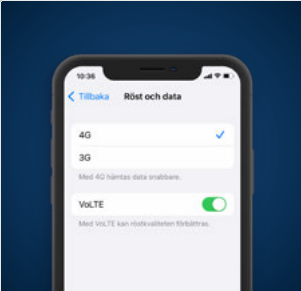
15 PERSPEKTIV: CYBERSÄKERHET
Alexander Westerling, vd på Pulsen Integration, slår ett slag för ökad medvetenhet kring cybersäkerhet, hot och möjligheter.

18 JUST NU: KIM SULOCKI
Ny säsong av thrillerserien Partisan på Viaplay.

Tele2 Sverige AB tele2.se
Box 62, 164 94 Kista
Tel Fastighetsägargruppen: 90 333
Mejl: fastighetsagare@tele2.se
Ansvarig utgivare: Stefan Petersson, Tele2
Produktion: Mild Nygren AB Form: A Bit Graphic
Klimatneutralt tryck: Billes ISSN 2000-9127

ISTOCK

LADDA FÖR SOMMARENS SURF

→ Mobilt bredband är ett WiFi som gör att du kan surfa kraftfullt var som helst i Sverige där det finns 4G-täckning i Tele2:s nät, en täckning som når 99,9 procent av befolkningen i vårt land. Med mobilt bredband kan du streama film, lyssna på musik och surfa med samma resultat som hemma även om du är i sommarstugan, på båten eller på språng. För att få mobilt bredband kan du köpa ett abonnemang med ett SIM-kort eller om du behöver, en 4G-router förinstallerad med ett SIM-kort. Det är enkelt, det är sommar och det är surf!
→ [Mer information och priser hittar du på tele2.se/mobilt-bredband](https://tele2.se/mobilt-bredband)

3:e plats i världen när det gäller digitaliseringsnivå – där ligger Sverige – men när det gäller cybersäkerhet ligger vi så långt ner som på 44:e plats.

(Dagens Nyheter / National Cyber Security Index)

HÅLL GOD TON I GRUPPEN

→ Lokala facebook-grupper har blivit en ny form av den griniga tvättstugelappen om att ta bort luddet i torktumlaren. Den digitala tonen är minst lika otrevlig som på de anonyma lapparna. Ofta blir det en ovärdig dialog som inte gör någon nytta.
Några goda råd:
• Alla ska ha ansikte och namn på sin profil.
• Skriv ner det du vill säga två gånger utan att lägga ut, den tredje gången kan du överväga att posta.
• Håll dig till saken och gå inte till personangrepp.
• Raljera inte och släpp härskartekniken.
• Använd inte debatten för att pysa ut aggressioner.

BÄTTRE LJUDKVALITET MED VoLTE

→ Genom att enkelt aktivera VoLTE i mobilens inställningar så får du bättre samtalskvalitet och täckning. VoLTE står för Voice over LTE och är en standardfunktion i mobiler tillverkade efter 2018. Det innebär att mobilen kopplar upp röstsamtal i 4G-nätet i stället för 2G- eller 3G-nätet.
Vill du ha bättre täckning inomhus, till exempel om du bor i ett hus med tjocka betongväggar där radiovågorna kan ha svårt att tränga igenom, då är det smart att även aktivera WiFi-samtal i din mobil. Med WiFi-samtal använder din mobil tillgängligt WiFi-nätverk som en förstärkare för att ansluta till Tele2-nätet.

Lägereld-tv gäller fortfarande. De nya tv-paketen från Tele2 har uppdaterat innehåll och ännu mer streaming. Här finns sport, underhållning och film för hela familjen att samlas kring.

Obegränsad underhållning

I mitten av mars lanserades Tele2:s nya tv-paket med ännu mer underhållning, mer sport och större tillgång till streamat material från framför allt Viaplay, men även andra plattformar. Obegränsad tv helt enkelt.

Text GUNILLA MILD NYGREN

4

– UPPDATERINGEN ÄR EN naturlig följd av att tv-landskapet har förändrats, men också hur vi tittar på tv. I dag erbjuds ett allt större utbud av underhållning, sport, serier och film och det vill Tele2 självklart kunna erbjuda sina kunder på ett enkelt sätt.

Det säger Niclas Rosendahl, tv- och playchef på Tele2 som med sina kollegor har format det nya erbjudandet.

– Under våren har vi uppdaterat våra betal-tv-paket och senare i sommar uppdaterar vi även våra streamingpaket Tele2 Play+ och Tele2 Play Tv+. Den största skillnaden är att vi nu inkluderar Viaplays streamingtjänst i olika omfattning i samtliga av våra tv-paket vilket blir ett fantastiskt bra erbjudande i ett prisvärt paket.

FLER OCH FLER skaffar streamingtjänster och ofta till och med flera olika streamingtjänster. Men det linjära tv-tittandet, alltså från tv-tablån, minskar inte i motsvarande grad vilket kanske är tvärt emot vad man

skulle kunna tro, menar Niclas Rosendahl:

– Ja, länge har det pratats om lägereld-tv:ns död, det vill säga de program som samlar hela familjen i soffan på lördagskvällen. Men faktum är att den lever vidare i allra högsta grad, ta till exempel Melodifestivalen, Masked Singer eller Bäst i test där hela familjen tittar tillsammans. Därför väljer vi också att uppdatera våra linjära tv-paket i kombination med enkelheten och möjligheterna som streaming ger. Enligt våra undersökningar motsvarar det vad våra kunder efterfrågar just nu, säger Niclas Rosendahl.

I SAMBAND MED uppdateringen av innehållet byter även tv-paketen namn. Tv Bas blir Tv Standard, Tv Silver Flex blir Tv Flexibel och Tv Guld blir Tv Premium. De linjära kanalerna är desamma i de nya paketen, men de utökas med ett streamingpaket från Tele2 Play fyllt med underhållning från Viaplay

och andra streamingtjänster, samt premiumkanaler från V.

För den som är extra sportintresserad är det framför allt Tv Flexibel och Tv Premium som gäller. Här finns innehåll från Viaplay, som är stora på just sportevenemang, till exempel fotboll i UEFA Europa League, amerikansk fotboll i NFL, golf från Europatouren, ishockey från NHL och inte minst, alltmer populära Formel 1.

– Det här känns väldigt bra, sporten är en viktig del för många tittare och i vårt tv-utbud, säger Niclas Rosendahl och fortsätter:

– Viaplay har alltid varit en partner till oss, men nu knyter vi starkare band i en strategisk matchning. De är duktiga på att både köpa och skapa innehåll och det matchar bra med våra kunders efterfrågan på underhållning, film och serier.

DE NYA PAKETEN lanseras i ett första steg till nya kunder, men befintliga tv-kunder bjuds in undan för undan till de nya paketen. •

5

TV STANDARD

Ett brett utbud av tv, film och serier för hela familjen samt ett streamingpaket från Tele2 Play med innehåll från Viaplay och flera andra streamingtjänster.

- 21 HD-kanaler
- 2 V-kanaler
- Tele2 Play+
- Allt innehåll från Viaplay Film & Serier

TV FLEXIBEL

Ett flexibelt paket där du väljer kanaler och sätter ihop ditt eget unika innehåll samt ett streamingpaket från Tele2 Play med innehåll från Viaplay och flera andra streamingtjänster.

- 21 HD-kanaler
- 8 valfria kanaler från Tv Premium
- 4 V-kanaler
- Tele2 Play+
- Allt innehåll från Viaplay Medium

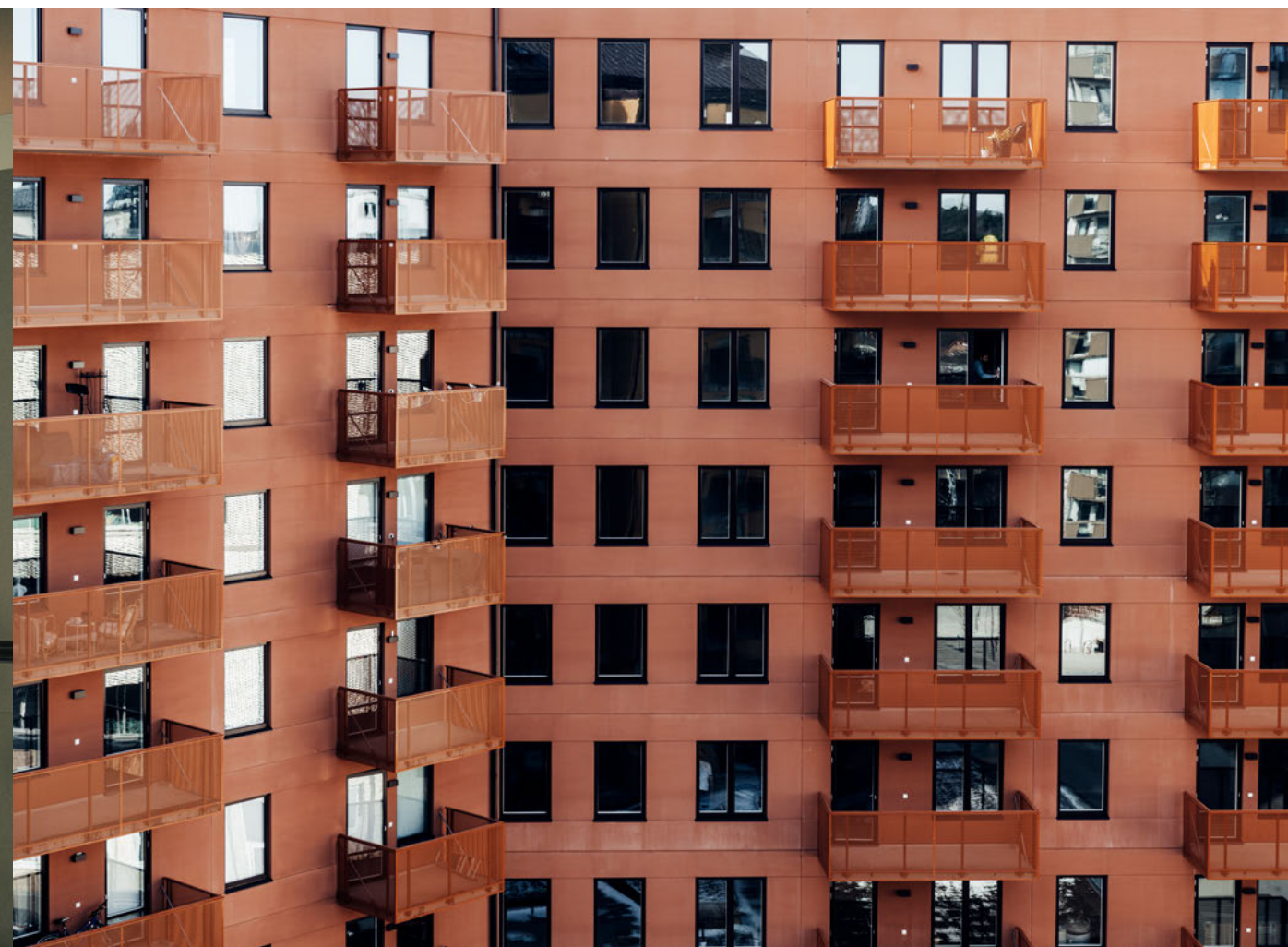
TV PREMIUM

Det största paketet med underhållning för hela familjen. Ett brett utbud av livesport, storfiler, populära serier och barnens favoriter samt ett streamingpaket från Tele2 Play med all underhållning och sport från Viaplay och flera andra streamingtjänster.

- 70 HD-kanaler
- Alla V-kanaler
- Tele2 Play+
- Allt innehåll från Viaplay Total

→ Kontakta kundservice på 90222 för att uppgradera till våra nya tv-paket.

Maria Uhrus är teknisk chef på fastighetsbolaget Besqab vars målsättning är att Svanen-märka alla sina bostäder.

Hållbart boende

Hållbarhet används om allt och för det mesta numera. Ibland smyger sig känslan på att visionen att propagera för hållbarhet är viktigare än tillväxt och kundnöjdhet. Inte minst i fastighetsbranschen är hållbarhet ett begrepp som de allra flesta använder och försöker efterleva på olika sätt. Trenden har blivit en realitet och nu kräver kunderna ett genuint hållbarhetstänkande – och mer flexibilitet i hur bostaden är utformad.

Text **HENRIK LENNGREN** Foto **SAMUEL UNÉUS**

Det är viktigt för vårt klimat att spara på våra resurser oavsett om det gäller energi eller material, och extra viktigt idag då det också syns mer i plånboken för kunden.

ÅRSREDOVISNINGAR som svenska företag presenterar blir ”grönare” för varje år som går. Numera är hållbarhet ett lika vanligt förekommande ord som omsättning och resultat.

Fastighetsbolaget Besqab, som grundades 1989, fokuserar på att bygga energieffektiva hus, göra genomtänkta materialval, öka resurseffektiviteten och minska utsläppen av växthusgaser med målsättningen att Svanen-märka alla bostäder. Frågan är - bryr sig folk, som drömmer om att flytta in i sitt drömhus, om det har certifierats av Svanen?

Enligt Maria Uhrus, teknisk chef på Besqab, är svaret definitivt ja.

- Svanen höjer värdet på våra bostäder och är viktigt för många kunder. En Svanen-märkt byggnad kontrolleras noggrant för att det ska vara tryggt att bo i. Man tar ett helhetsgrepp på både byggprocessen och själva byggnaden samt granskar byggprodukter, material och kemiska produkter, säger hon.

BESQAB CERTIFIERAR också sina bostadsrättsföreningar i Trygg BRF, en annan sorts kvalitetsmärkning.

- Med den är bostadsrättsföreningens ekonomi ordentligt dokumenterad från start och med högre krav än lagkraven. För kunden är det tryggt att veta att den nya bostadsrättsföreningen har redovisat viktiga uppgifter för en oberoende aktör, förklarar Maria Uhrus.

Enligt henne tänker Besqab hållbarhet ur många perspektiv redan när marken förvärvas och bostadsplaneringen tar fart.

- Det handlar om att förstå människors behov och drömmar. Utifrån det försöker vi skapa nya och hållbara hem. Att på riktigt engagera sig i platsen är viktigt. I varje projekt utgår vi ifrån att ta reda på vilka behov, möjligheter och utmaningar som platsen och kommunen har. Det gör vi för att kunna ta fram förslag som adderar värde även utanför de hus vi bygger.

Maria Uhrus konstaterar att Besqab designar

boendemiljöer för en hälsosam livsstil: hur vi bor påverkar hur vi lever och mår.

- Vi tar avstamp i forskning och kunskap om vad som påverkar människors välmående ur alla aspekter: socialt, estetiskt, ekonomiskt och ekologiskt. Det syns till exempel i att vi skapar miljöer som inspirerar till spontana möten och rörelse, smarta planlösningar som är varsamma med varje kvadratmeter och kvaliteter som adderar värden även utanför bostaden.

Kan du ge konkreta exempel på hur det yttrar sig?

- Ibland kan det vara en cykelverkstad, ett gym eller något annat som ökar livskvaliteten. Genom att designa för en hälsosam livsstil strävar vi hela tiden efter att skapa nya hållbara hem för ett bättre liv.

MED DAGENS SKENANDE energipriser kan det vara smart att fokusera på att bygga och leva energisnålt - för byggbolag, fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och boende. Besqab har valt att investera i snålspolande blandare, energieffektiv belysning och vitvaror samt energieffektiva väggar och fönster - det vill säga klimatskal på huset.

- I många av våra projekt har vi solceller på taket. I ett par projekt kommer vi även att ha avloppsvärmeväxlare som tar vara på värmen som finns i avloppsvattnet. Vi har haft fokus på energisnålt byggande i många år. Det är viktigt för vårt klimat att vi ska spara på våra resurser oavsett om det gäller energi eller material. Men visst är det extra viktigt idag då det också syns mer i plånboken för kunden.

Hållbarhetsfrågan är under ständig förändring. Är det en stor utmaning att hänga med i tiden, att skapa laddplatser för elbilar, uppdatera avfallssorteringen eller se behovet av bilpooler?

- Just nu händer det mycket på hållbarhetssidan, saker utvecklas snabbt. Byggprojekt har långa ledtider, vilket gör att det tar lång tid innan man ser resultatet av implementerat hållbarhetsarbete eller att man kan verkställa de förändringarna man behöver göra. •

Hållbart boende för en hälsosam livsstil. Enligt Maria Uhrus är Besqabs filosofi att förstå människors behov och drömmar och utifrån det skapa hållbara, energieffektiva boendemiljöer.

Digitaliseringen håller på att gifta sig med hållbarheten. Det underlättar både klimathållbarhet och social hållbarhet, exempelvis via ökad mänsklig interaktion om man använder sociala plattformar på rätt sätt.

VAD SÄGER DÄ OMVÄRLDSANALYTIKERNA om läget och attityderna kring hållbarhet och fastigheter? Erik Herngren, senior partner på omvärldsanalytikerna Kairos Future, poängterar att långsiktiga, stabila investeringsobjekt alltid är intressanta i sammanhanget.

- Bra, stabila lägen centralt har sin givna marknad. Däremot får semiperifera lägen det tuffare, speciellt om man har kommersiella lokaler eftersom arbets- och pendlingsmönstren under och efter pandemin har förändrats samt av klimatskäl.

Att bli klimatneutral står högt på agendan hos många bolag, menar Erik Herngren, både i den egna produktionen samt på sikt i alla led från underleverantörer till slutkund. Och det blir alltmer betydelsefullt att man faktiskt väljer rätt fil på den gröna motorvägen. Han drar ett exempel där oljejätten Shell i ett omtalat rättsfall fälldes då en domstol i Nederländerna konstaterade att det inte räcker med att vara klimatneutral i den egna verksamheten.

- Enligt domstolen hade Shell ett ansvar för inte bara sin egen produktion utan även för bilisternas användning av deras bensin och diesel. Domen ansågs vara banbrytande eftersom Shell måste sänka sina koldioxidutsläpp med 45 procent till 2030. Fler aktörer behöver fundera på om de är på väg att bli klimatneutrala. Samtidigt knorras det en hel del när hållbarheten börjar kosta på riktigt. Då tänker människan tyvärr ofta kortsiktigt och så backar man för tillfälliga ekonomiska lättnader i närtid.

HÅLLBARHET OCH DIGITAL TEKNIK är en ekvation som allt oftare går hand i hand. Många fastighetsägare har börjat se fördelar med att använda så kallad smart styrning i sina fastigheter.

- Som fastighetsägare med flera flerfamiljshus gäller det att tänka ett steg längre. Där kan man tillfälligt stänga av tillförd energi till en fastighet om en annan har större behov ett par timmar. Man kan alltså se hela sitt bestånd som en helhet där ener-

gin går att använda smartare. I dag kan man fördela energi mellan byggnader när man kopplar samman digitala lösningar med teknik, bland annat genom att värmeväxla avloppsvatten och återanvända det som slösas bort. Det är en outnyttjad resurs.

Det digitala samspelet beskriver Erik Herngren som ett nytt kapitel i hållbarhetens historia.

- Nu håller digitaliseringen på att gifta sig med hållbarheten. Det underlättar både klimathållbarhet och social hållbarhet, exempelvis via ökad mänsklig interaktion om man använder sociala plattformar på rätt sätt.

FRAMTIDENS BOENDE DÄ, hur kommer det att se ut? Erik Herngrens spontana respons: Ungefär som i dag men med lite bättre tekniska lösningar i bakgrunden.

- Det kanske är ett tråkigt svar, men vi är konservativa av oss. Hela fastighetssektorn i Sverige är präglad av funktionalismen med i förväg definierad användning av byggnader och ytor. Men många lever inte längre på det sättet. Vi sitter i badrummet och tittar på Netflix, vi jobbar hemifrån i vardagsrumssoffan och köket har blivit det verkliga vardagsrummet. Vi använder helt enkelt våra hem på ett mer flexibelt sätt än vad arkitekternas ritningar tycks påbjuda.

Gäller det bara i våra privatbostäder?

- Nej, det gäller även hela områden. En bostadsrättsförening kanske skapar sitt eget coworkingspace samtidigt som nya typer av kollektiv blommar upp där olika ålderskategorier delar hus för att skapa social interaktion mellan generationer. Studenter kan bo i samma hus som ett äldreboende där det skapas synergieffekter - studenterna umgås med de äldre och kanske får en lägre hyra, medan äldre kan hjälpa till med läxläsning och kunskap. Vi är helt enkelt på väg bort från de funktionsseparerade husen och områden som dominerat i snart hundra år. Att tänka på tvären och integrera system är definitivt framtiden. •

MARIE THERESE KARLBERG

Hållbarhet går hand i hand med digitaliseringen om den används på rätt sätt, enligt Erik Herngren på Kairos Future.

Från hålkort till holografi

Från den hålkortsstyrda vävstolen, magnetband, disketter och USB till dagens forskning: att lagra data i DNA. Mängden data ökar ständigt och kräver nya sätt att lagra.

(Wikipedia, IDG.se, PC för alla, Tekniska museet, Kjell & Company och Tech World)

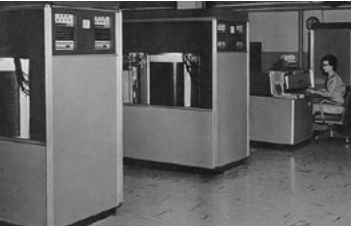
FRÅN LJUD TILL DATA PÅ MAGNETBAND

→ Världens äldsta bevarade magnetiska inspelning är från 1900 – rösten tillhör österrikiske kejsaren Franz Joseph. Hans röst spelades in på tråd, telegrafonen. Tekniken utvecklades till magnetband, men börjar först 1951 användas för att lagra data.

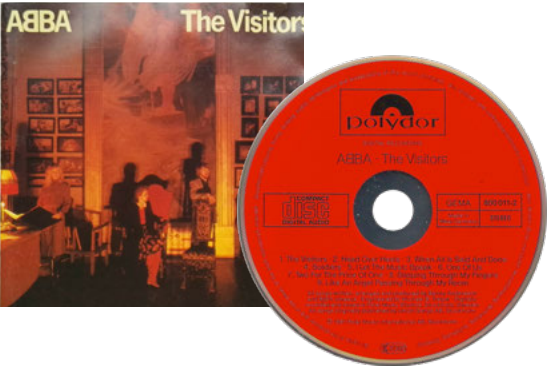
1951

FÖRSTA HÅRDDISKEN

→ Fortfarande användes hålkorten för beräkningar och IBM, som var tongivande, släppte inte den tekniken förrän dess grundare Watson Sr dog. Då utvecklades den första hårddisken av IBM. Här fanns plats för fem miljoner tecken. Den kallades Disc File och bestod av 50 stora roterande metallskivor. 1961 infördes ett läshuvud för varje skiva vilket snabbade upp hårddisken.

1956

CD-SKIVAN BLIR EN REVOLUTION

→ Den första CD-skivan kunde lagra 700 megabyte vilket var betydligt mer än den tidens hårddiskar. Spridningen av digital information i form av musik, film, spel och programvara revolutionerades. CD-skivor med musik börjar säljas och bland de första att pressa sin musik på CD är Abba. Mellan 1986 och 1995 konkurrerades vinylskivorna ut nästan helt. CD-rom-tekniken gjorde det möjligt att publicera utrymmeskrävande dataprogram och multimedia.

1982

SMIDIG LAGRING MED STICKA

→ De första USB-minnena lanseras runt 2000. USB står för Universal Serial Bus och har blivit en etablerad standard för smidig datalagring. De första hade en lagringskapacitet på 8 megabyte vilket ansågs mycket, det var fem gånger mer än på en diskett. USB klarar olika överföringshastigheter för olika behov av back-up och dataöverföring. 2013 nådde USB-minnet en lagringskapacitet på 1 terabyte.

2000

1800 TILL BÖRJAN AV 1900-TALET

VÄVSTOLARNA VAR FÖRST

→ Innan det fanns datorer att programmera användes hålkort till att lagra värden. En hålkortsstyrd vävstol visades av Joseph-Marie Jacquard redan 1805. Det jacquardvävda tyget växte fram då 600 hål på varje kort styrde varpen för varje kast vävaren gjorde med skytteln. Tekniken utvecklades, 1890 användes den till exempel för amerikansk folkräkning och kortade sammanräkningstiden med flera år. I mitten av 1950-talet utfördes programmering i Fortran på hålkort.

1971

DISKETTEN – LAGRING SOM BLIR IKON

→ De första disketterna utvecklades för att IBM behövde något att lagra mikroprogram på i sina stordatorer. De var mjuka och böjliga – floppydisk. De första persondatorerna hade inga hårddiskar utan bara disketter. De hårda, mindre, disketterna lanserades först 1983 och hade 1987 1,44 megabytes utrymme. Disketten har blivit ikon och symbol för att "spara" i många program. De användes fram till slutet av 1990-talet trots att nya media försökte slå sig in på marknaden. Först när det blev möjligt att överföra filer över internet, permanent lagra data på CD- och DVD-skivor, flashminnen och hårddiskar med USB-anslutning kom, så försvann disketten. Sony slutade tillverka disketter 2011.

1991

SSD-DISKEN SNABBAR UPP

→ Solid State Drive, SSD, blir så småningom en modernare hårddisk, men i början var lagringskapaciteten, i dagens mått mätt, blygsamma 20 megabyte. Den största fördelen numera är snabbheten, att de är strömsnåla och inte innehåller lösa delar vilket gör dem okänsliga för vibration. Medan hårddiskar fortfarande har en hastighet på 150 MB/s finns SSD-diskar som är så snabba som 3000 MB/s, enklare modeller ligger runt 500 MB/s.

2019

HÅRDDISKARNA RYMMER MER

→ Nya rekord i framför allt lagringskapacitet slås ständigt. 2018 visade Samsung en SSD-disk med 30 terabyte och Toshiba en hårddisk på 16 terabyte. Men mängden data i världen ökar ständigt. Hur ska vi lösa lagringsfrågan?

VAD HÄNDER I FRAMTIDEN?

Nu forskas om att lagra data i DNA, i bakteriers DNA och med holografisk lagring.

Tänk så här om trådlöst inomhus

Trådlös uppkoppling är en självklarhet inomhus. Mobila nät och snabba bredband finns både inne i och utanför fastigheten. Men frågan om trådlös kommunikation inomhus dyker upp då och då och som fastighetsägare är det klokt att veta vad som gäller.

JETTA PRODUCTIONS

BEHOVET AV ATT kommunicera trådlöst inomhus har vuxit i takt med digitaliseringen. Vi använder smarta mobiler, datorer och smart-tv som alla kommunicerar med varandra. Det kan vara via ett eller flera mobilnät utanför eller inne i fastigheten, eller ett eller flera wifi-nät utanför eller inne i fastigheten. De allra flesta boende har god mobiltäckning inomhus och kan även koppla upp sig mot ett eget wifi-nät och få tillgång till stabil och snabb uppkoppling via bredbandet.

I oktober 2021 gjorde PTS (Post- och telestyrelsen) en uppföljning av regeringens mål för tillgång till fast bredband. Den visar att 98,6 procent av hushållen i tätort har tillgång till 1 Gbit/s eller fiber i sin absoluta närhet.

Så varför dyker den här diskussionen om trådlös kommunikation

inomhus och 5G upp just nu? Lars Johansson är ansvarig för Smarta fastigheter och affärsutveckling på Tele2, han menar att det kan vara en naturlig följd vid teknikskiften, och uppmanar fastighetsägare att ta reda på fakta och ha ett behovsbaserat angreppssätt.

– Om man generaliserar kan man säga att om du inte har problem med den trådlösa kommunikationen inomhus i dag, så kommer du inte att få det framöver heller. Vårt förbättrade och förstärkta mobilnät kommer att göra det mesta bättre i stället.

HAN KONSTATERAR att många ändå har frågor och tror att de behöver agera på något sätt i och med utbyggnaden av 5G-teknik.

– Men det finns inte några sådana

skyldigheter och oftast inte heller någon vinning av att installera något nytt, börja bygga ett nytt nät eller liknande. Som fastighetsägare räcker det med att utgå från de behov man själv och de boende har av den trådlösa kommunikationen: Vad ska de trådlösa tjänsterna användas till, var ska de användas och vilken kapacitet finns redan i dag?

Låt behov och betalningsvilja styra, är Lars Johanssons bästa råd.

– Våra kunder har redan tillgång till ett av marknadens snabbaste bredband och det i sig skapar kapacitet även för snabb trådlös kommunikation. Ser man som fastighetsägare ytterligare behov eller har frågor kring wifi, routrar och trådlös kommunikation inomhus, då finns vi här för att guida till en framtidssäkrad lösning. •

En fastighet är som ett nav i ett större digitalt ekosystem. Att se möjligheterna med det och att kunna skydda sin data är en avgörande fördel, enligt Alexander Westerling, vd för Pulsen Integration.

Hantera hot, få möjligheter

Fastighetsbranschen är till sin natur analog – med tunga huskroppar i trä och betong, men i dag minst lika naturligt digital. För fastighetsägare gäller det att lära sig mer om hur man skyddar det här digitala guld.

– Det viktiga är att inte låta cyberhoten stå i vägen för de möjligheter digitaliseringen ger, säger Alexander Westerling, vd på it-företaget Pulsen Integration.

NÄR PANDEMIN SLOG TILL var det många företag som gick under, och lika många som bara kunde hanka sig fram. Men det fanns också många som lyckades bra, ja, som till och med blev mer lönsamma.

- I studier har dessa företag förklarat framgången med att pandemin erbjöd nya möjligheter tack vare en digital strategi som gjorde att de snabbt kunde anpassa sig till det nya läget och dra nytta av det. Så både de företag som klarade sig dåligt och de som klarade sig bra ställdes inför samma situation, men vissa såg möjligheter, andra svårigheter. Ett liknande synsätt kan appliceras på hur man väljer att förhålla sig till cybersäkerhet, säger Alexander Westerling.

Han menar att i dag kan en fastighet beskrivas som ett nav i ett större digitalt ekosystem. Man har hyresgäster som ska betala hyror, det sker digitalt. Man har fjärrvärmesystem som styrs och kopplas ihop med leverantörer digitalt. Man har larm, kopplade till larmcentraler digitalt. Man har belysning som styrs av sensorer och uppkopplade temperaturgivare och digitala nycklar och helt enkelt tusen olika sätt som gör att fastigheten är digitalt sammankopplad med andra aktörer.

Och det här är guld, och ett hot, samtidigt.

- De digitala möjligheterna är oändliga, särskilt som fastighetsbranschen än så länge inte har tagit lika stora steg i den riktningen som många andra branscher. Människor är digitala i sina vanor och kommer snart att se det som självklart även i sitt boende. De fastighetsägare som börjar fundera på hur de kan se möjligheterna i det här kommer att ha en fördel. Eller rättare sagt, den delen i affärsstrategin kommer att vara helt avgörande.

MEN DEN DIGITALA transformationen, de uppkopplade fastigheter vi redan lever i, innebär också att fastighetsägare blir ett mål för cyberattacker.

- När fler och fler människor och apparater kan kommunicera elektroniskt och blir del av den uppkopplade världen, då ökar antalet attacktytor. Sårbarheten blir större och du behöver inte bara skydda dig själv utan du är beroende av att andra också gör det. Precis som att de är beroende av ditt skydd. Det handlar om ömsesidighet.

Alexander Westerling tar cyberattacken på Coop häromåret som exempel.

- Det var Coop som hamnade i media för att kunderna inte kunde betala i deras kassasystem. Men det var inte Coop som blev attackerade, det var deras

leverantör av kassasystem som attackerades och det spillde över på Coop. Det blev plötsligt väldigt tydligt att vi lever i ett digitalt ekosystem där vi är beroende av varandra.

FÖR ATT HANTERA de här hoten behöver alla arbeta med cybersäkerhet.

Ett första steg som fastighetsägare är att ställa sig tre frågor:

1. Hur kan andra få tillgång till vår information?
Kan någon hacka sig in, eller är det så enkelt att vi har data om våra hyresgäster på driftcenter i USA, utanför europeiskt dataskydd?
2. Hur vet jag att rätt personer har tillgång till rätt information? Har alla anställda samma behörighetsnivå, det vill säga kan fastighetsskötaren logga in i lönesystemet trots att det inte är tänkt så? Fungerar rutinen att återkalla access och behörighet när någon slutar?
3. Finns det säkerhetsluckor när olika system pratar med varandra och omvärlden? Vilka av mina olika elektroniska uppkopplade system kan lätt ta del av information i de andra elektroniska systemen?

Att ha svaren på de här tre frågorna är grunden i arbetet med cybersäkerhet, enligt Alexander Westerling. Samtidigt påpekar han att det inte finns ett enda företag som i alla lägen och alltid kommer att kunna skydda sig från alla attacker.

- Det som däremot gör att vissa klarar sig bättre är förmågan att upptäcka och hantera felaktigheter, att vara cyberresilient.

CYBERRESILIENT är ett begrepp som blir mer och mer uppmärksammat. Det innefattar informationssäkerhet, affärskontinuitet och organisatorisk motståndskraft. Och det, menar han, är något som alla företag kan lära sig, men för att göra det behöver man ofta extern hjälp.

- De flesta fastighetsbolag är duktiga på att hantera sina hus och hyresgäster, men är kanske inte proffs på just uppkopplade elektroniska system. Därför kan det vara bra att ta hjälp med de här frågorna.

Och på lång sikt, poängterar Alexander Westerling, behöver företagsledningen fundera på hur digitala inslag ska kunna hjälpa affärsstrategin. I det arbetet behöver man titta på hur balansgången mellan hot och möjlighet ska se ut.

- Det viktiga är att inte låta cyberhoten stå i vägen för de möjligheter som digitaliseringen innebär. •

Var medveten om balansgången mellan hot och möjlighet och ta hjälp för att bli mer cyberresilient är goda råd från Alexander Westerling.

ALEXANDER WESTERLING

GÖR
Vd för Pulsen Helo Group som innefattar bland andra Pulsen Integration i Sverige och Finland, Helo, Rebl Industries.

BÄSTA LÖSENORDET
Det som bara används till en tjänst – då minskar risken vid eventuellt läckage.

MEST ANVÄNDA APP
Slack och 1password

VAD ÄR IT-SÄKERHET, VAD ÄR CYBERSÄKERHET?

Båda har samma syfte, att skydda människor, enheter och data.

IT-SÄKERHET: Inkluderar all typ av information, även fysisk. En larmdosa på dörren till kassavalvet för att skydda fysiska ting där inne är it-säkerhet.

CYBERSÄKERHET: Är den del av it-säkerheten som primärt jobbar med det digitala systemet och vad man säkerhetsmässigt kan göra inom ramen för det.

En ovanlig polis i Partisan

Han debuterade på scenen som 11-åring, i musikalen *Nine* mot Ernst-Hugo Järegård och Siw Malmkvist. Under sin långa karriär har Kim Sulocki blivit en av våra mest omtyckta musikal- och barnskådespelare. Men nu syns han allt oftare i filmatiserad drama, som i Viaplayserien *Partisan*, säsong 2, där han spelar polis, en ovanlig roll för honom.

Text **TOVE GYLLENSTIERNA** Foto **VIAPLAY/PARTISAN**

KIM SULOCKI växte upp i en konstnärlig familj, pappa var pianist, mamma dansare.

Modern, som är engelska, uppmuntrade Kim att söka till Svenska Balettskolan.

– Där gick jag i sex år, men jag kände tidigt att det var skådespeleri jag helst ville ägna mig åt.

Vid den tiden var siktet inställt på Dramaten och han vidareutbildade sig i skådespeleri i både New York och London. Men livet ville annorlunda.

– Jag fick huvudrollen i *Grease* på Chinateatern mot Pernilla Wahlgren när jag bara var 19 år och sedan trillade musikalrollerna in.

Med Pernilla Wahlgren har han samarbetat många gånger sedan dess. Till exempel i revyn *Pernilla Wahlgren har hybris* på Cirkus i Stockholm 2020, som fick ställas in på grund av pandemin, men i höst tas den upp igen.

UNDER DE 30 ÅR som gått sedan *Grease* har Kim också ägnat sig åt barnteater och ofta varit röst åt karaktärer i animerade barnfilmer, bland annat är han Svampbob Fyrkants röst.

Men någon gång i framtiden vill han spela mer Shakespeare. På engelska, han är ju faktiskt till hälften britt och har dubbelt medborgarskap:

– Jag har gjort det några gånger, både på svenska och engelska. Men det vore kul att bo i London några år och go all in.

Han arbetar också gärna mer med film:

– När man spelar in en scen är alla, såväl bakom som framför kameran, helt fokuserade på den scenen. Det blir ett väldigt laddat ögonblick. Och en film

finns kvar för evigt, medan en teaterpjäs bara finns där och då.

Han är väldigt glad att ha blivit castad till, den för honom ganska ovanliga rollen som polis, i säsong 2 av det mörka dramat *Partisan*.

– Jag älskar regissören Amir Chamdins berättarstil. Hur han låter något så bestialiskt utspela sig i ljusa sommarmiljöer, hur han dröjer i många scener. Annars är musiken ständigt närvarande i Kims liv:

– Varje dag lyssnar jag på jazz, men också en del 80-tals musik som Sting och Tears for Fears.

ETT ANNAT stort intresse är flipperspel. Han spelar med kompisar minst en gång i veckan och är ordförande i en flipperförening,

– Jag har tävlat också, som bäst blev jag trea i Stockholm Pinballs månadstävling.

Under pandemin ändrade Kim sitt liv på flera sätt:

– Jag började till exempel baka och blev ännu mer intresserad av matlagning. Och konstigt nog la jag av med crossfit.

I sommar deltar han i den italienske 1700-talsdramatikern Goldonis pjäs *Två herrars tjänare* på Roma-teatern i en gammal slottsruin på Gotland.

Och så ska han förhoppningsvis hinna umgås mer med sina barn, Tilde 19 och Kasper 21.

De går inte vidare i familjens konstnärliga spår, men Kim är inte ledsen för det:

– Absolut inte. Det är ett hårt jobb. Ofta mycket tufft. Inte bara rent fysiskt, det är en psykisk press att hela tiden tävla om jobb. Att bli vald eller bortvald. Jag är glad att de väljer sin egen väg. •

KIM SULOCKI

- Aktuell med sin roll som polis i *Partisan* säsong 2, en originalserie för Viaplay, där samtliga fem delar kan streamas från och med den 1 maj 2022.
- Serien handlar om det inhägnade samhället Jordnära som utåt sett sysslar med ekologisk odling, men som i det dolda ägnar sig åt en betydligt hemskare verksamhet.
- Regissör är Amir Chamdin. Säsong 1 slutade med en dödsduell mellan undercoverpolisen (Fares Fares) och sektledaren (Johan Rheborg).

Kim Sulocki som den lite bistra polisen Björn i säsong 2 av Viaplayserien *Partisan*. En roll som ligger långt ifrån det han har gjort tidigare, men som han är väldigt glad över att få göra.

© VIAPLAY/PARTISAN

AVSÄNDARE:
TELE2 SVERIGE AB
BOX 62
164 94 KISTA

B PP Sverige, Port Payé

TELE2 MAGASIN #01 2022

Magasin för fastighetsägare, bostadsrättsstyrelser och samfällighetsföreningar

Hjälp oss hålla era fastighetsnät uppdaterade

Ibland behöver vi på Tele2 åtgärda ert fastighetsnät för allra bästa funktion. Oftast sker det dagtid, men problem kan uppstå även utanför ordinarie arbetstider. För att snabbt kunna ge avtalad service är det avgörande att Tele2 har nycklar till er fastighets teknikutrymmen. Detta för att kunna felsöka, göra installationer och åtgärda problem på plats, dygnet och året runt. Vi förvarar era nycklar i säkerhetsklassade skåp i larmade utrymmen hos Tele2.

Kontakta oss så hämtar vi nycklarna till er fastighet.
Hör av er via mejl: nyckelgruppen@tele2.com

Ny styrelse, nya kontaktpersoner?

Kom ihåg att meddela oss era kontaktuppgifter. Då får ni viktig information om uppgraderingar och tjänster.

Ring **90 333**, mejla oss på fastighetsagare@tele2.com eller registrera er på tele2.se/fastighetsagare/ny-kontaktperson

Obegränsad
underhållning
i nya tv-paket

Tänk medvetet
om cybersäkerhet

Från hålkort
till holografi

TELE2
● ● ● ● ● ●
OBEGRÄNSAD

HÅLLBART
BOENDE